

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Iz Dunaja. V razpravah dunajskih delegacij poslednjega tedna je bila najvažnejša stvar ta, da vojaška granica ima nehati biti vojaška naprava in potem priti pod ogersko vlado. Magjar je prebrisana glava, ki, kadar hoče, vjame cislajtance na svoje limanice. „Kadar imamo trojedno kraljevino (kajti Dalmacija bodo tudi kmalu imeli) — so si mislili — dobimo tudi granico; al ne zahtevajmo je na vrat na nos; že pride pravi čas za to“ — in zdaj je prišel čas, da zahtevajo dva regimenta, ki slečeta vojaško suknjo in postaneta to, kar so drugi Hrvati ali Slavonci. Glavarju ogerske vlade Andrassy-u je obveljalo, da je dobil na svojo stran skupnega vojaškega ministra, in zgodilo se je, da vlada, čeravno te premembe ni obravnaval ne državni zbor dunajski, ne ogerski, je stopila pred delegacijo in zahtevala za prihodnjo civilno upravo razpuščenih dveh regimentov nekaj čez 1 milijon gold.; dotični odsek ni hotel dovoliti vsega zneska, pa je vendar nasvetoval, naj se dovoli 527.000 gold. Zbor delegacije državnega zbora dunajskega se je pa vstrašil, da naredi spet „Zwangslage“ zboru in z vsemi glasovi proti 6 je sklenil, da nič ne dovoli. Ta sklep je osupnil vojaškega ministra, še bolj pa razsrdil Andrassy-a, ki je mislil, da Magjarija že ima v žepu jugoslovansko zemljo, ki meri kakih 600 do 700 □ milj in šteje blizu 1 milijon prebivalcev. S tem je vstal začasno hud razpor med delegacijama; al ni se Magjarom bati, da ne bi tudi granice dobili, ker so dosihmal vse dosegli, kar koli so hoteli. Nekteri dunajski nemškutarski časniki in drugi privrženci se sicer grozijo zdaj in kričijo na vse grlo, da je ogerska lakomnost brez konca in kraja; drugi pa ploskajo temu rekoč: „saj so graničarji bili, ki so 1848. leta svobodo zatrli v Beču!“ Taki so glasi dunajskih politikarjev, ki niso piškavega oreha vredni! Ko bi bil dunajski državni zbor zrel politikar, že pod Schmerlingovo vlado ne bi bil smel opustiti od tega, da graničarji ne hajo vojaki biti, in postanejo to, kar so ostali njihovi rojaci. Avstrija se je imenovala ustavna in vendar je trpela deželo, ki ni imela svojega ustavnega zástopa, ampak je bila podložnica vojaškemu ministerstvu. Da bi se bila granica že davno oprostila vojaškega jarma in bi se bila vredila materni svoji zemlji kot enakopraven ud, stali bi morebiti Hrvati drugače in ne bilo bi se bati, da sčasoma iz Avstrije pride res „Schwerpunkt“ v Budo, kakor Bismark prerokuje. Po sklepu Njih Veličanstva pride graničarsko vprašanje še pred državni zbor dunajski in ogerski. — V delegaciji ogerski je srbski general Stratimirovič ob priliki posvetovanja o proračunu za pomorsko vojsko (za katero so Magjari 600.000 več dovolili nego rajhsratovci), nekoliko resnice govoril cislajtanskemu ministerstvu, da je samo krivo krvavih hrupov v Trstu in Šibeniku, ker Italijane zoper Slované podpira.

— Deželni zbori so sklicani in sicer štajarski in koroški na 9. septembra; kranjski na 15. septembra; isterski in goriški, ter tržaški mestni kot deželni zbor na 22. sept. — Za Česko in Moravsko se snide deželni zbor 30. septembra, za Galicijo 9. sept. in za Dalmacijo 2. oktobra.

Štajarsko. Iz Celja. (Duhovski zbor 11. vélicege srpana) je obravnaval 5. toček. Prva točka razjasnjena po g. dekanu Kosarju, obsegala je splošno vprašanje: ali so zares v cerkveno-narodnem oziru stranke med Slovenci, katerih ena sega prek one meje, za katero bi narodnjak nehal biti katoličan? Govornik, na vse strani stvar premišljeval, je prišel do sklepa: da take

stranke na slovenski zemlji ni, in ako Bog dá in sreča slovenska, je tudi v prihodnje ne bo. Druga točka bilo je vprašanje: Ali je tudi nam vravnava močne katoliške stranke potrebna, in kako jo dognati? Govoril je o tem g. dr. Ulaga iz Maribora. Sklep je bil vstanovitve kat. društva, in sicer ravno v Celji; izvolil se je toraj odbor peterih gospodov, ki bodo skušali v Celju in v tamošnjem okraju pridobiti veljavnih posvetnjakov, da osnujejo veči odbor, ki mu bode naloga, kat. društvo na noge spraviti. Ker si pa v začetku posebnega vspeha ne obetamo, bode ta družba opirala se na svojo starejo in krepkejo sestrice v Ljubljani, ktera hoče gotovo rada svoji mlajši sestri roko podati. — Tretja točka zadevala je časniško vprašanje, ktero je pojasnil g. župnik šent-viški, Ulaga. Akoravno je dober katoliško političen dnevnik neprecenljive vrednosti, ga vendar Slovincem pri sedanjem stanju slovenske žurnalistike neobhodno potreba ni. O tej reči se nikakoršen sklep storil ni, temuč počakati je treba, kako se v prihodnje katoliško gibanje obrne, ali bo potreba nastala imeti katoliški narodni dnevnik. — Četrta in peta točka zastran vstanovitve tiskarskega in književnega društva za duhovnike so v pretresu bile zavržene, ker je dela in stroškov dovolj, da se najprvo to izpelje, kar je danes bilo sklenjeno.

Iz Trsta. Podmaršal Möring ostane kot pravi deželni glavar v Trstu. — Končna obravnava v pravdi zarad lanskih dogodkov meseca julija bo, kakor pravi „Tr. Z.“, 27. avgusta, pa nejavno. — O razpuščenji bataljona okoličnega piše „Dom.“ tako-le: Zgodilo se je! Môra, ki je zlasti od lanskega julija sem Tržaškemu lahonstvu vest tlačila, je umorjena; kar so „progressovci“ neprenehoma tako predrzno in nesramno zahtevali; kar se je, ne vemo zakaj v vladinih krogih tako dolgo pletlo in motalo — izvršeno je: okoličnega bataljona, ki se je častivo obnašal skoraj eno stoletje, ni več! Ali izvršilo se je razpuščenje v naj neugodnejšem trenutku, v trenutku, ko je bila lahonska upornost zoper vlado in njene organe in naredbe do vrhunca prikipela. Le sklicujte se na cesarjevo lasnoročno pismo, na vojno postavo in kaj vem kaj, nikdar ne izbijete rovarjem tržaškim tega iz glave, da so oni, ki so vlado prisilili, da je — njim na ljubo — bataljon razpustila, in tudi okoličane mora ta sum vznemirjati. Nerazumljivo nam je, zakaj ni državni zbor gledé trž. bataljona izjeme dovolil, še nerazumljivejše in čudnejše pa se nam zdi, da ni dotična oblast od 5. dec. lansk. leta, od kar vojna postava velja, do 17. avgusta t. l. razpustu primernejšega časa našla, kot sedanjí. Toda bodi, kakor koli, kar je, je.

Iz Krakova. Dunajska „Presse“ (ministerski list) je priobčila unidan dolgo poročilo o sedanjem stanu pravdne zadeve nune Barbare Ubrik-ovke. „Presse“ se šteje tudi k tistim časnikom, ki so gnali najhujši hrup zarad Krakovskega dogodka, in kaj pravi ona zdaj? „Da, ker ni moč dokazati, da bi bile imele nune hudoben namen (v tem namreč, da so z Ubrikovko tako ravnale, kakor so), ni tudi mogoče dolžiti jih hudodelstva“ in da se bote zarad preiskave zaprti nuni, prednica in njena namestnica, iz zapora izpustili. Kakor se iz vsega kaže, bil je ves pohujšljivi hrup in vek in krik umetno (navlašč) sprožen. Pri karmelitan-kah na Vesoli v Krakovu ni bilo družega, ko to, da imajo zmotjeno nuno zaprto, in da se je ravnalo ž njo, kakor je bilo ravnati mogoče, in kakor bi se bilo brž ko ne tudi v kaki privatni hiši, ali kjer si bodi v enakih okoliščinah ravnalo.